

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
МКУ «Отдел образования» Рыбно –Слободского муниципального района
МБОУ "Троицко-Уральская ООШ"

РАССМОТРЕНО

Руководитель ШМО

Емельянова Т.А.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

Р. М. Мухаммаджанов
№ 34 од от «28» августа

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Государственный (татарский) язык РТ»

для обучающихся 1-4 классов

С. Троицкий Урай, 2023

Рабочая программа по учебному предмету «Родной (татарский) язык».

Рабочая программа по учебному предмету «Родной (татарский) язык» (предметная область «Родной язык и литературное чтение на родном языке») (далее соответственно – программа по родному (татарскому) языку, родной (татарский) язык, татарский язык) разработана для обучающихся, слабо владеющих родным (татарским) языком, и включает пояснительную записку, содержание обучения, планируемые результаты освоения программы по родному (татарскому) языку.

Пояснительная записка отражает общие цели изучения родного (татарского) языка, место в структуре учебного плана, а также подходы к отбору содержания, к определению планируемых результатов.

Содержание обучения раскрывает содержательные линии, которые предлагаются для обязательного изучения в каждом классе на уровне начального общего образования.

Планируемые результаты освоения программы по родному (татарскому) языку включают личностные, метапредметные результаты за весь период обучения на уровне начального общего образования, а также предметные достижения обучающегося за каждый год обучения.

Пояснительная записка.

Программа по родному (татарскому) языку разработана с целью оказания методической помощи учителю в создании рабочей программы по учебному предмету.

Выступая как родной, татарский язык является основой развития мышления, воображения, интеллектуальных и творческих способностей обучающихся; основой самореализации личности, развития способности к самостоятельному усвоению новых знаний и умений, включая организацию учебной деятельности. Татарский язык является средством приобщения к духовному богатству культуры и литературы народа, одним из каналов социализации личности. Будучи основой развития мышления, предмет «Родной (татарский) язык» неразрывно связан и с другими учебными предметами, особенно с предметом «Литературное чтение на родном (татарском) языке».

В результате изучения курса родного (татарского) языка обучающиеся при получении начального общего образования научатся осознавать и использовать татарский язык как средство общения, познания мира и усвоения культуры татарского народа.

У обучающегося последовательно формируются эмоционально-ценностное отношение к родному языку, интерес к его изучению, стремление им пользоваться в разных ситуациях общения, правильно писать и читать, участвовать в диалоге, составлять несложные устные монологические высказывания и письменные тексты. Через

воспитание позитивного эмоционально-ценностного отношения к родному языку у обучающегося закладываются основы гражданской культуры личности.

В содержании программы по родному (татарскому) языку выделяются следующие содержательные линии: обучение грамоте, систематический курс и развитие речи.

Изучение родного (татарского) языка направлено на достижение следующих целей:

развитие элементарной коммуникативной компетенции обучающихся на доступном уровне в основных видах речевой деятельности: слушание, говорение, чтение и письмо;

воспитание и развитие личности, уважающей языковое наследие многонационального народа Российской Федерации.

Достижение поставленных целей реализации программы по родному (татарскому) языку предусматривает решение следующих задач:

развитие у обучающихся патриотических чувств по отношению к татарскому языку: любви и интереса к нему, осознания его красоты и эстетической ценности, гордости и уважения к родному языку;

развитие у обучающихся диалогической и монологической устной и письменной речи, коммуникативных умений, нравственных и эстетических чувств, способности к творческой деятельности на татарском языке;

формирование первоначальных знаний о системе и структуре родного (татарского) языка: фонетике, орфоэпии, графике, орфографии, лексике, морфемике, морфологии и синтаксисе;

формирование навыков культуры речи в зависимости от ситуации общения; умений составлять несложные письменные тексты-описания, тексты-повествования и рассуждения.

Общее число часов, рекомендованных для изучения родного (татарского) языка, – 260 часов: в 1 классе – 56 часов (1 час в неделю), во 2 классе – 68 часов (2 часа в неделю), в 3 классе – 68 часов (2 часа в неделю, 34 учебные недели), в 4 классе – 68 часов (2 часа в неделю).

Содержание обучения в 1 классе.

Начальным этапом изучения родного (татарского) языка в 1 классе является учебный курс «Обучение грамоте». На учебный курс «Обучение грамоте» рекомендуется отводить 46 часов (2 часа в неделю: 1 час учебного предмета «Родной (татарский) язык» и 1 час учебного предмета «Литературное чтение на родном (татарском) языке»). Продолжительность учебного курса «Обучение грамоте» зависит от уровня подготовки обучающихся и может составлять до 23 учебных недель, соответственно,

продолжительность изучения систематического курса в 1 классе может варьироваться до 10 недель.

Развитие речи.

Понимание на слух аудиотекста, построенного на знакомом языковом материале и при самостоятельном чтении вслух.

Чтение по слогам слов и предложений. Участие в диалоге.

Фонетика.

Буквы и звуки татарского алфавита (дополнительные 6 букв в татарском алфавите). Определение количества и последовательности звуков в слове. Различение гласных и согласных звуков, гласных – твёрдых и мягких, согласных – звонких и глухих, парных и непарных. Произношение и умение различать на слух специфичных гласных звуков татарского языка. Деление слов на слоги. Определение количества слогов. Слого-звуковой разбор слова.

Графика.

Различение звуков и букв: буква как знак звука. Овладение позиционным способом обозначения звуков буквами. Выработка связного и ритмичного написания букв. Правильное расположение букв и слов на строке. Основные элементы соединения букв в слове.

Татарский алфавит.

Чтение.

Гигиенические требования при чтении. Беглое и выразительное чтение текстов на татарском языке про себя и вслух. Выбор интонации, соответствующей строению предложений, а также тона, темпа, громкости, посредством которых обучающийся выражает понимание смысла читаемого.

Письмо.

Гигиенические требования при письме. Записывание прописных букв в начале предложения и в именах собственных. Записывание предложений после предварительного слого-звукового разбора каждого слова. Записывание слов и предложений по памяти.

Орфография и пунктуация.

Прописные и строчные буквы. Знаки препинания в конце предложения.

Систематический курс.

Общие сведения о языке.

Язык как основное средство человеческого общения. Распознавание устной и письменной речи.

Фонетика.

Гласные и согласные звуки татарского языка. Твёрдые и мягкие гласные звуки. Звонкие и глухие согласные звуки. Специфичные звуки татарского языка [ə], [e], [y], [w], [ʃ], [k], [ʒ], [ɲ], [h]. Звуковое значение букв е, ю, я.

Слог. Количество слогов в слове.

Ударение.

Татарский алфавит: правильное название букв, их последовательность.

Графика.

Звук и буква. Различение звуков и букв. Правильное употребление при письме букв, обозначающие специфичные звуки татарского языка.

Орфоэпия.

Правильное произношение специфичных гласных звуков татарского языка [ə], [e], [y].

Правильное произношение специфичных согласных звуков татарского языка [w], [ʃ], [k], [ʒ], [ɲ], [h].

68.6.2.5. Лексика.

Слово как единица языка. Слово как название предмета, признака предмета, действия предмета (ознакомление).

Морфология.

Умение различать слова, отвечающие на вопросы «кем?» («кто?») и «нэрсэ?» («что?»).

Синтаксис.

Слово, предложение и текст.

Орфография и пунктуация.

Правильное оформление предложения при письме, выбор знака конца предложения. Использование прописной буквы в начале предложения и в именах собственных (в именах и фамилиях людей, кличках животных).

Применение изученных правил правописания: отдельное написание слов в предложении, перенос слов на следующую строку, перенос слов с буквами ь и ы по слогам.

Присоединение к слову твёрдого или мягкого варианта аффиксов.

Развитие речи.

Соблюдение норм речевого этикета в ситуациях учебного и бытового общения. Ситуации устного общения (чтение диалогов по ролям, просмотр видеоматериалов, прослушивание аудиозаписей).

Составление небольших рассказов повествовательного характера по серии сюжетных картинок, на основе собственных игр, занятий.

Содержание обучения во 2 классе.

Систематический курс.

Фонетика, орфоэпия, графика.

Различение звуков и букв. Система гласных звуков татарского языка: специфичные гласные звуки. Согласные звуки в татарском языке: специфичные согласные звуки [w], [ɸ], [к], [ж], [ң], [h]. Краткая характеристика гласных и согласных звуков: гласный – согласный; гласный – твёрдый – мягкий; согласный звонкий – глухой, парный – непарный.

Татарский алфавит. Правописание букв татарского алфавита.

Соблюдение правильного ударения в словах.

Записывание слов в алфавитном порядке. Применение изученных правил правописания.

Лексика.

Слово, лексическое значение слова.

Синонимы. Антонимы.

Состав слова (морфемика).

Присоединение аффиксов к существительным.

Морфология.

Самостоятельные части речи. Имя существительное: общее значение, вопросы «кем?» («кто?»), «нэрсэ?» («что?»), употребление в речи. Имена собственные и нарицательные. Категория числа существительных.

Имя прилагательное: общее значение, вопрос «нинди?» («какой?»), употребление в речи.

Глагол: общее значение, вопрос «нишли?» («что делает?»), употребление в речи, грамматические признаки – время, лицо, число. Настоящее время глагола изъявительного наклонения.

Синтаксис.

Слово и предложение. Составление предложения из заданных форм слов.

Виды предложений по цели высказывания.

Орфография и пунктуация.

Прописная буква в начале предложения и в именах собственных. Оформление предложения при письме, выбирая необходимые знаки препинания на конце предложения. Перенос слов со строки на строку.

Развитие речи.

Работа с текстом: выразительное чтение текста вслух, с соблюдением правильной интонации. Составление предложений для решения определенной речевой задачи. Составление текста-описания по картине. Работа с аудиотекстом.

Содержание обучения в 3 классе.

Систематический курс.

Фонетика, орфоэпия, графика.

Различение звука и буквы: буква как знак звука. Использование алфавита при работе со словарями, справочниками. Определение количества слогов в слове. Выделение в слове ударного слога.

Лексика.

Особенности слова как единицы лексического уровня языка. Наблюдение за употреблением синонимов, антонимов и омонимов в речи.

Различение однозначных и многозначных слов, прямого и переносного значения слова.

Состав слова (морфемика).

Выделение корня слова (простые случаи). Образование новых слов при помощи аффиксов.

Морфология.

Имя существительное. Определение грамматических признаков имён существительных (число, падеж). Склонение имён существительных по падежам.

Местоимения. Личные местоимения 1, 2, 3 лица единственного и множественного числа.

Глагол. Грамматические признаки глагола настоящего времени изъявительного наклонения. Спряжение глаголов настоящего времени.

Имя прилагательное. Общее значение. Употребление в речи.

Синтаксис.

Главные члены предложения: подлежащее и сказуемое. Порядок слов в предложении.

Орфография и пунктуация.

Нахождение и исправление орфографических и пунктуационных ошибок по изученным правилам.

Развитие речи.

Составление небольшого устного рассказа.

Понимание содержащуюся в прочитанном тексте информацию. Выражение собственного мнения, аргументируя его с учётом ситуации общения.

Соблюдение норм речевого этикета в ситуациях учебного и бытового общения.

Содержание обучения в 4 классе.

Систематический курс.

Фонетика, орфоэпия, графика.

Специфичные звуки татарского языка: [w], [ɸ], [к], [ж], [н], [h], [ə], [ø], [γ]. Закон сингармонизма в татарском языке.

Орфоэпия.

Правильная интонация в процессе говорения и чтения. Нормы произношения звуков и сочетаний звуков. Ударение в словах в соответствии с нормами современного татарского литературного языка.

Лексика.

Собственно татарские слова и заимствования в татарском языке.

Однозначные и многозначные слова. Прямое и переносное значение слова.

Состав слова (морфемика).

Морфемный состав слова.

Корень слова и аффиксы. Словообразующие и формообразующие аффиксы.

Морфология.

Устанавливание принадлежности слова к определенной части речи (в объёме изученного) по комплексу освоенных грамматических признаков.

Имя существительное. Повторение грамматических категорий имён существительных (число, падеж).

Имя прилагательное. Значение и употребление в речи имён прилагательных. Степени сравнения прилагательных.

Местоимение. Личные местоимения (повторение).

Указательные и вопросительные местоимения.

Числительное. Определение значения и употребления в речи числительных.

Количественные и порядковые числительные.

Глагол. Форма повелительного наклонения глагола.

Определение категории времени глагола изъявительного наклонения: настоящее, прошедшее и будущее.

Отрицательный аспект глаголов настоящего, прошедшего определённого и будущего определённого времени. Спряжение глаголов в настоящем (повторение), прошедшем и будущем временах.

Синтаксис.

Главные члены предложения: подлежащее и сказуемое (повторение). Второстепенные члены предложения (ознакомление).

Орфография и пунктуация.

Повторение правил правописания, изученных в 1–3 классах.

Развитие речи.

Соблюдение норм татарского литературного языка в собственной речи и оценивание соблюдения этих норм в речи собеседников.

Составление диалогической и монологической речи с соблюдением орфоэпических и интонационных норм татарского языка.

Составление небольшого описания предмета, картинки, персонажа. Владение техникой чтения, приемами понимания прочитанного и прослушанного, интерпретации и преобразования текстов.

Планируемые результаты освоения программы по родному (татарскому) языку на уровне начального общего образования.

В результате изучения родного (татарского) языка на уровне начального общего образования у обучающегося будут сформированы следующие личностные результаты:

1) гражданско-патриотического воспитания:

становление ценностного отношения к своей Родине, в том числе через изучение родного (татарского) языка, являющегося частью истории и культуры страны;

осознание своей этнокультурной и российской гражданской идентичности, понимание статуса родного (татарского) языка в Российской Федерации и в субъекте;

сопричастность к прошлому, настоящему и будущему родного края, в том числе при работе с учебными текстами;

уважение к своему и другим народам России;

первоначальные представления о человеке как члене общества, о правах и ответственности, уважении и достоинстве человека, о нравственно-этических нормах поведения и правилах межличностных отношений, через работу с учебными текстами;

2) духовно-нравственного воспитания:

признание индивидуальности каждого человека;

проявление сопереживания, уважения и доброжелательности (в том числе с использованием языковых средств для выражения своего состояния и чувств);

неприятие любых форм поведения, направленных на причинение физического и морального вреда другим людям (в том числе связанного с использованием недопустимых средств языка);

3) эстетического воспитания:

уважительное отношение и интерес к художественной культуре, восприимчивость к разным видам искусства, традициям и творчеству своего и других народов;

стремление к самовыражению в искусстве слова; осознание важности родного языка как средства общения и самовыражения;

4) физического воспитания, формирования культуры здоровья и эмоционального благополучия:

соблюдение правил здорового и безопасного (для себя и других людей) образа жизни в окружающей среде (в том числе информационной) в процессе языкового образования;

бережное отношение к физическому и психическому здоровью, выбор приемлемых способов речевого самовыражения; соблюдение норм речевого этикета;

5) трудового воспитания:

осознание ценности труда в жизни человека и общества, ответственное потребление и бережное отношение к результатам труда, навыки участия в различных видах трудовой деятельности, интерес к различным профессиям (в том числе через примеры из учебных текстов);

б) экологического воспитания:

бережное отношение к природе, формируемое в процессе работы над текстами; неприятие действий, приносящих вред природе;

7) ценности научного познания:

первоначальные представления о научной картине мира (в том числе первоначальные представления о системе родного (татарского) языка);

познавательные интересы, активность, инициативность, любознательность и самостоятельность в познании (в том числе познавательный интерес к изучению родного (татарского) языка).

В результате изучения родного (татарского) языка на уровне начального общего образования у обучающегося будут сформированы познавательные универсальные учебные действия, коммуникативные универсальные учебные действия, регулятивные универсальные учебные действия, умения совместной деятельности.

У обучающегося будут сформированы следующие базовые логические действия как часть познавательных универсальных учебных действий:

сравнивать различные языковые единицы, устанавливать основания для сравнения языковых единиц, устанавливать аналогии языковых единиц, сравнивать языковые единицы и явления родного (татарского) языка с языковыми явлениями русского языка;

объединять объекты (языковые единицы) по заданному признаку;

определять существенный признак для классификации языковых единиц, классифицировать предложенные языковые единицы;

находить закономерности и противоречия в языковом материале на основе предложенного учителем алгоритма наблюдения;

выявлять недостаток информации для решения учебной и практической задачи на основе предложенного алгоритма;

устанавливать причинно-следственные связи в ситуациях наблюдения за языковым материалом, делать выводы.

У обучающегося будут сформированы следующие базовые исследовательские действия как часть познавательных универсальных учебных действий:

определять разрыв между реальным и желательным состоянием языкового объекта (речевой ситуации) на основе предложенных учителем вопросов;

с помощью учителя формулировать цель, планировать изменения языкового объекта, речевой ситуации;

сравнивать несколько вариантов решения задачи, выбирать наиболее подходящий (на основе предложенных критериев);

выполнять по предложенному плану проектное задание;

формулировать выводы и подкреплять их доказательствами на основе результатов проведённого наблюдения за языковым материалом (классификации, сравнения, исследования);

прогнозировать возможное развитие процессов, событий и их последствия в аналогичных или сходных ситуациях.

У обучающегося будут сформированы умения работать с информацией как часть познавательных универсальных учебных действий:

выбирать источник получения информации: словарь, справочник;

согласно заданному алгоритму находить в предложенном источнике (словаре, справочнике) информацию, представленную в явном виде;

распознавать достоверную и недостоверную информацию самостоятельно или на основании предложенного учителем способа её проверки (с помощью словарей, справочников);

соблюдать с помощью взрослых (учителей, родителей, законных представителей) правила информационной безопасности при поиске информации в Интернете (информации о написании и произношении слова, о значении слова, о происхождении слова, о синонимах слова);

анализировать и создавать текстовую, видео-, графическую, звуковую информацию в соответствии с учебной задачей;

самостоятельно создавать схемы, таблицы для представления лингвистической информации, понимать лингвистическую информацию, зафиксированную в виде таблиц, схем.

У обучающегося будут сформированы умения общения как часть коммуникативных универсальных учебных действий:

воспринимать и формулировать суждения, выражать эмоции в соответствии целями и условиями общения в знакомой среде;

проявлять уважительное отношение к собеседнику, соблюдать правила ведения диалога и дискуссии;

признавать возможность существования разных точек зрения;

корректно и аргументированно высказывать своё мнение;

строить речевое высказывание в соответствии с поставленной задачей;

создавать устные и письменные тексты (описание, рассуждение, повествование);

подготавливать небольшие публичные выступления;
подбирать иллюстративный материал (рисунки, фото, плакаты) к тексту выступления.

У обучающегося будут сформированы умения следующие самоорганизации как части регулятивных универсальных учебных действий:

планировать действия по решению учебной задачи для получения результата;
выстраивать последовательность выбранных действий.

У обучающегося будут сформированы умения самоконтроля как части регулятивных универсальных учебных действий:

устанавливать причины успеха (неудач) учебной деятельности;
корректировать свои учебные действия для преодоления речевых и орфографических ошибок.

У обучающегося будут сформированы умения совместной деятельности:

формулировать краткосрочные и долгосрочные цели (индивидуальные с учётом участия в коллективных задачах) в стандартной (типовой) ситуации на основе предложенного формата планирования, распределения промежуточных шагов и сроков;

принимать цель совместной деятельности, коллективно выстраивать действия по её достижению (распределять роли, договариваться, обсуждать процесс и результат совместной работы);

проявлять готовность руководить, выполнять поручения, подчиняться;

ответственно выполнять свою часть работы;

оценивать свой вклад в общий результат;

выполнять совместные проектные задания с использованием предложенного образца.

Предметные результаты изучения родного (татарского) языка. К концу обучения в 1 классе обучающийся научится:

воспроизводить звуковую форму слова по его буквенной записи;

рассказывать о себе, друзьях;

соблюдать орфоэпические и интонационные нормы татарского языка в устной и письменной речи;

читать целыми словами со скоростью, соответствующей индивидуальному темпу обучающегося;

владеть начертанием письменных прописных и строчных букв;

правильно списывать слова и предложения;

писать буквы, буквосочетания, слоги, слова, предложения с соблюдением гигиенических норм;

вырабатывать связное и ритмичное написание букв;

писать под диктовку слова, тексты объёмом не более 8 слов;

распознавать устную и письменную речь;

различать слово, предложение и текст;

применять изученные правила правописания: раздельное написание слов в предложении;

писать прописные буквы в начале предложения и в именах собственных;

правильно оформлять предложение при письме, выбирать знак конца предложения;

выделять в слове ударение;

произносить и различать на слух гласные звуки татарского языка;

различать гласные и согласные звуки; гласные – твёрдые и мягкие; согласные – звонкие и глухие;

определять количество и последовательность звуков в слове;

различать звуки и буквы: буква как знак звука;

определять количество слогов;

переносить слова на другую строку;

правильно читать специфичные гласные звуки татарского языка [ə], [e], [y];

правильно читать специфичные согласные звуки татарского языка [w], [ɸ], [k], [ʒ], [ɧ], [h];

правильно употреблять при письме буквы, обозначающие специфичные звуки татарского языка;

определять функции букв е, ё, ю, я;

правильно называть буквы татарского алфавита, их последовательность;

использовать алфавит для упорядочения списка слов;

правильно присоединять, к слову, твёрдый или мягкий вариант аффиксов;

различать слова, отвечающие на вопросы «кем?» («кто?») и «нэрсэ?» («что?»);

находить в предложении слова, отвечающие на вопрос «нишли?» («что делает?»);

вести диалог, расспрашивая собеседника, отвечая на его вопросы;

воспринимать на слух аудиотекст, построенный на знакомом языковом материале;

владеть техникой чтения, приёмами понимания прочитанного и прослушанного текста.

Предметные результаты изучения родного (татарского) языка. К концу обучения во 2 классе обучающийся научится:

составлять небольшое описание картины;

рассказывать о друзьях, любимых животных, каникулах;

понимать на слух речь учителя и других обучающихся;

находить в тексте нужную информацию;

выразительно читать текст вслух, соблюдая правильную интонацию;

правильно списывать (без пропусков и искажений букв) слова и предложения, текст объёмом не более 10 слов;

писать под диктовку (без пропусков и искажений букв) слова, предложения, тексты объёмом не более 12 слов с учётом изученных правил правописания;

применять правила правописания и теоретический материал, соблюдать изученные нормы орфографии и пунктуации;

находить в тексте слова с заданным звуком;

использовать различные словари татарского языка;

определять лексическое значение слова с помощью словаря;

выявлять в тексте случаи употребления элементарных синонимов и антонимов;

распознавать самостоятельные части речи;

выделять среди имён существительных собственные и нарицательные;

определять число имён существительных;

различать имена существительные по вопросам «кем?» («кто?») и «нәрсә?» («что?»);

распознавать имена прилагательные, определять их роль в речи;

определять имена прилагательные в текстах;

различать глаголы среди других слов и в тексте;

распознавать глаголы настоящего времени изъявительного наклонения;

строить предложения для решения определённой речевой задачи (для ответа на заданный вопрос, для выражения собственного мнения);

соблюдать нормы речевого этикета в ситуациях учебного и бытового общения;

анализировать уместность использования средств устного общения в разных ситуациях, во время монолога и диалога.

Предметные результаты изучения родного (татарского) языка. К концу обучения в 3 классе обучающийся научится:

строить устное диалогическое и монологическое высказывания ;

разыгрывать готовые диалоги на изученные темы;

читать вслух небольшой текст, построенный на изученном языковом материале с соблюдением правил произношения и интонирования;

кратко излагать содержание прочитанного (услышанного) текста, выражать своё отношение к прочитанному (услышанному), используя речевые средства родного языка;

устанавливать последовательность событий в тексте;

правильно списывать слова, предложения, текст объёмом не более 15 слов;

писать под диктовку текст объёмом не более 15 слов с учётом изученных правил правописания;

понимать социокультурные реалии при чтении и аудировании в рамках изученного материала;

использовать при письме разделительный ь и Ъ знаки;

выделять в слове ударный слог;

выделять корень слова (простые случаи);

различать однокоренные слова и формы одного и того же слова;

понимать особенности слова как единицы лексического уровня языка;

определять синонимы, антонимы и омонимы в речи;

подбирать синонимы к словам разных частей речи;

различать однозначные и многозначные слова, прямое и переносное значения слова;

определять слова, употребляемые в прямом и переносном значении (простые случаи);

определять грамматические признаки имён существительных (число, падеж);

определять местоимения; использовать личные местоимения для устранения повторов в тексте;

выявлять имя прилагательное среди других частей речи по обобщенному лексическому значению и вопросу;

определять имена прилагательные в тексте-описании;

определять особенности глагола как части речи;

определять спряжение глаголов настоящего времени изъявительного наклонения;

находить главные члены предложения – подлежащее и сказуемое;

писать сочинение по картине, используя выразительные средства языка;

соблюдать нормы татарского языка в собственной речи и оценивать соблюдение этих норм в речи собеседников.

Предметные результаты изучения родного (татарского) языка. К концу обучения в 4 классе обучающийся научится:

читать про себя небольшие тексты и полностью понимать их содержание;

самостоятельно создавать небольшие устные и письменные тексты;

определять значение незнакомых слов по контексту;

правильно списывать текст объёмом не более 20 слов;

писать изложения и тексты под диктовку объёмом не более 20 слов с учётом изученных правил правописания;

применять в речи закон сингармонизма;

проводить фонетический анализ слова;

определять словарный состав татарского языка с точки зрения его происхождения;

распознавать русские заимствования в татарском языке;

определять порядок присоединения аффиксов в татарском языке;
различать словообразующие и формообразующие аффиксы;
образовывать новые слова при помощи аффиксов;
устанавливать принадлежность слова к определенной части речи (в объёме изученного) по комплексу освоенных грамматических признаков;
образовывать степени сравнения прилагательных;
использовать в речи личные местоимения;
использовать в речи вопросительные и указательные местоимения «кем» («кто»), «нәрсә» («что»), «кайда» («где»), «күпме» («сколько»), «бу» («это»), «теге» («тот»);
определять значение и употребление в речи порядковых и количественных числительных;
распознавать форму повелительного наклонения глагола;
определять категорию времени глагола изъявительного наклонения: настоящее, прошедшее и будущее;
образовывать отрицательный аспект глаголов настоящего, прошедшего и будущего времени;
владеть техникой выступления с небольшими сообщениями перед знакомой аудиторией;

Рус телле балаларны татар сөйләменә **коммуникатив технология нигезендә** өйрәтү процессы **цикллылыкка** корылган. **Цикл – сөйләм материалын диалогик, монологик, ягъни мөстәкыйль сөйләм дәрәжәсенә (предмет нәтижәсе) житкерү өчен кирәк булган үзара бәйлә һәм шартлы дәрәсләр челтәре.** Дәрәсләктәге материал бирелешә эзлеклеләге дә **цикллылыкка** корылган. Тәкъдим ителгән методик кулланманың да төп максаты – укытучыларга дәрәсләкләрдәге материалны үзләштерүнең дидактик эзлеклеләген бозмыйча укыту процессын оештырырга ярдәм итү.

Методик кулланмалар белән эшләгәндә түбәндәге кинәшләрне истә тоту зарур:

1. **“Теманың дәрәсләктә бирелешә”** графасындагы эчтәлек бары тик дәрәсләктәге эчтәлек бирелешә тәртибенә нигезләнә.
2. **“Предмет нәтижәсе”** графасындагы темалар буча **күрсәтелгән предмет нәтижәсен** дәрәсләк планында белем бирү максатын билгеләгәндә аеруча истә тоту мөһим.. Искәртергә кирәк, **предмет нәтижәсе** укучыларның лексиканы, грамматиканы истә калдырулары. Текст эчтәлеген аңлаулары гына түгел, ә аларны аралашу максатында куллана алулары. Дәрәсләкне йомгаклаганда, укучыларның үзләренә татарча нәрсә әйтә алуларын, ничек аралаша алуларын анализлавы шушы графа эчтәлегенә нигезләнә.

3. **“ФРП эчтэлегенэ тэңгэллөгө”** графасында дәрәслек нигезендә өйрәнелгән темаларның **Федераль эш программалары бүлекләрәндәгә тематик бүленешкә** туры килешә күрсәтеләп барылды.

4. **“Теманың дәрәслектәгә урыны”** графасында, нигездә, дәрәслектәгә битләр, дәрәслектә булмаган очракта материалны каян алу мөмкинлөгә күрсәтелде.

Тематик планнар

1 нче сыйныф

Дәрәслек авторлары: Р.З.Хәйдәрова, Н.Г. Галиева

I. Мир моего «Я»: Давайте познакомимся. Я и моя семья. Здоровье.

II. Мир моих увлечений: Любимые игрушки. Спорт.

III. Мир вокруг меня: Моя школа. В магазине. Времена года (зима, лето).

IV. Моя Родина: Столицы России и Татарстана. Наш город. Наше село. Животный мир.

Грамматическая сторона речи:

- распознавание в письменном и звучащем тексте и употребление в устной и письменной речи изученных грамматических форм: имена существительные в единственном и множественном числе;
- имена существительные с аффиксами принадлежности 1, 2, 3 лица;
- вопросительные местоимения «кем?», «нәрсә?», «кая?», «кайда?», «ничә?», «ничәнчә?», «нинди?», «нишли?»;
- имена прилагательные, обозначающие цвет; конструкция «имя прилагательное + имя существительное» во множественном числе (яхшы укучылар); существительные в направительном и местно-временном падежах;
- количественные и порядковые числительные (1–10);
- конструкция «числительное + имя существительное» в единственном числе (биш укучы);
- личные местоимения в именительном падеже *мин, син, ул*;
- в направительном падеже *миңа, сиңа, аңа*;
- в притяжательном падеже *минем, синем, аның*;
- указательное местоимение «бу»;
- глаголы настоящего времени I, II, III лица единственного числа в утвердительной форме;
- частицы *-мы / -ме*, *түгел*; послелог «белән» с именами существительными.

Дәрәсләр номеры	Теманың дәрәслектә бирелеше	Сәгатьләр саны	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге	Теманың дәрәслектәге урын
Давайте познакомимся. – 12 сәгать					
1-2	Әйдәгез танышабыз	2	Әңгәмәдәшеңнең исемен сорый, үз исемиңне әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Давайте познакомимся	4 нче бит
3-4	<i>Бу кем?</i> сорауы һәм аңа җавап формасы. <i>Бу нәрсә?</i> сорауы һәм аңа җавап формасы	2	<i>Бу кем? Бу нәрсә?</i> сораулары аша кирәкле информацияне ала белү		5 нче бит
5-7	<i>-мы/-ме</i> сорау	2	Ачыкмый белү.		6 нчы

	кисәкчәләре. Раслау һәм кире кагу формалары		Кире кага һәм раслый белү: - <i>Син О́лямы?</i> - <i>Әйе, мин — О́ля.</i> (- <i>Мин Оля түгел</i>)		бит
8-10	<i>Син кайда яшисең?</i> Мин Татарстанда яшим. Мин шәһәрдә (авылда) яшим	3	<i>Син кайда яшисең?</i> соравын куя һәм аңа жавап бирә белү. Үзең яшәгән жирлекнең исемен әйтә белү		8-10 нчы битләр
11-12	1 дән 10 га кадәр саннар. <i>Сиңа ничә яшь?</i> соравы һәм аңа жавап формасы	2	1 дән 10 га кадәр саннарны әйтә белү. Бер-береңнең яшен сорый һәм жавап бирә белү		11-12 нче битләр
Урман дусларыбыз. – 5 сәгать					
13-14	Кыргыз хайваннарның исемнәре. Исемнәрнең күплек сан формасы	2	Кыргыз хайваннарның исемнәрен атый, санын әйтә белү (сан + берлек сандагы исемнәр төзелмәсе) Исемнәрнең күплек сан формасы белән таныштыру	IV. Раздел “Моя Родина”: Животный мир	13 нче бит
15	<i>Нинди?</i> соравы һәм аңа жавап формасы	1	Хайваннарның кайда яшәгәннен әйтә, аларны сурәтлән белү (<i>сыйфат</i> + <i>исем</i> төзелмәсе)		14 нче бит
16-17	Рус халык әкиятә «Теремкәй»	2	«Теремкәй» әкиятен эчтәлеген искә төшерү. «Теремкәй» әкиятен сәхнәләштерү		15 нче бит
Спорт бәйрәме. – 6 сәгать					
18-19	<i>Нишли?</i> соравы һәм аңа жавап формасы	2	<i>Нишли?</i> соравын куя белү. <i>Йөгәрә, йөзә, сикерә</i> <i>оча</i> фигуралар хәзерге заман 3 нче зат берлек сан формасында әйтә белү	II. Раздел “Мир моих увлечений”: Спортивные игры	16 нчы бит
20-21	Минем яраткан уенчыкларым. Сузык авазлар	2	Уенчык исемнәрен әйтә белү. Татар телендә сузык авазларны калынлыкта һәм нечкәлектә аера белү	II. Раздел “Мир моих увлечений”: Любимые игрушки	17 нче бит
22	<i>Син нишлисең?</i> соравы һәм аңа жавап формасы	1	Нинди уенчыклар белән уйнаганыңны әйтә белү		18 нче бит
23	Командалар бирәбез	1	<i>Тор, утыр, бас,</i>		19

			<i>йөз, сикер</i> фигыльлэрен 2 нче зат берлек сан боерык фигыль формасында эйтэ белү		нчы бит
Мәктәптә. – 6 сәгать					
24-26	Уку-язу эсбапларының исемнәре. Уку-язу эсбапларының саны, төсө, барлыгы, юклыгы	2	Уку-язу эсбапларының исемен, санын, төсен, барлыгын, юклыгын эйтэ белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Моя школа	20 нче бит
27-29	<i>Кайда?</i> сорагы һәм аңа җавап формасы. Уку-язу эсбапларының кирәклегә, урыны, сорап алу	2	Уку-язу эсбапларының кирәклеген эйтэ, үзеңә сорап ала, иптәшеңә тәкъдим итэ, кайда икәннен эйтэ белү		21-22 нче битләр
Йорт хайваннары һәм кошлары. – 8 сәгать					
30	Йорт хайваннары һәм кошлары	1	Йорт хайваннарының һәм кошларының исемнәрен эйтэ, санын белү. <i>Яши</i> фигылен III затта куллану. <i>Кайда?</i> сорагына җавап бирэ белү күнекмәләрен камилләштерү	IV. Раздел “Моя Родина”: Животный мир	23-24 нче битләр
31	<i>Кая?</i> сорагы һәм аңа җавап формасы	1	<i>Кая?</i> сорагын үзләштерү һәм, аңа җавап буларак, исемнәрең юнәлеш киләше формасы белән таныштыру		23-24 нче битләр
32	<i>Кайдан?</i> сорагы һәм аңа җавап формасы	1	<i>Кайдан?</i> сорагын үзләштерү һәм, аңа җавап буларак, исемнәрең чыгыш киләше формасы белән таныштыру		25 нче бит
33-34	<i>Кая? кайда? кайдан?</i> сорауларына җавап бирү	2	<i>Кая? кайда? кайдан?</i> сорауларына җавап бирэ белүне камилләштерү		23-26 нчы битләр
35	Яшелчә, жиләк-жимеш исемнәре	1	Яшелчә, жиләк-жимеш исемнәрен эйтэ, аларны сорап ала белү		29-30 нчы битләр

36-37	Рус халык әкиятә «Шалкан». «Шалкан» әкиятен сәхнәләштерү	2	«Шалкан» әкиятенәң әчтәлегә белән таныштыру. Әкиятне сәхнәләштерү		29-30 нчы битлә р
Кыш житте. – 6 сәгать					
38-39	Кыш билгеләре	2	Кыш билгеләрен әйтә, кышкы уенга чакыра, көн нинди булуын сорый белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Времена года	32 нче бит
40-41	Кышкы уеннар	2	<i>Чана, чаңгы, тимераяк</i> сүзләрен әйтә белү. Бу предметларның барлыгын, юклыгын әйтә, аларны сорап ала белү. Чанада, чаңгыда шуганыңны сорый, әйтә белү.		33 нче бит
42-43	Яңа ел бәйрәме. <i>Кая? кайда? кайдан?</i> сорауларына җавап бирү	2	Бәйрәмгә барганыңны, бәйрәмдә нишләгәнеңне әйтә белү. <i>Кая? кайда? кайдан?</i> сорауларына җавап бирә белүне камилләштерү		34-35 нче битлә р
Сәламәт бул! – 4 сәгать					
44-45	Тән әгъзалары исемнәре	2	Тән әгъзалары исемнәрен әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Здоровье	38 нче бит
46-47	Кай жирең авырта?	2	Кай жирең авыртканын сорый, әйтә белү		39 нчы бит
Безнең гаилә. – 6 сәгать					
48-50	Безнең гаилә. Г. Тукай. “Безнең гаилә” шигыре	3	Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, үз гаиләң турында сөйли белү. “Безнең гаилә” шигырен сәнгатьле укый белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Я и моя семья	40-41 нче битлә р
51-53	Татар халык ашлары	3	Татар халык ашларының исемнәрен әйтә, нинди ризыклар яратканыңны әйтә белү		42-43 нче битлә р
Кибеттә. - 5 сәгать					
54-55	Ашамлыклар кибетендә	2	Азык-төлек исемнәрен әйтә белү. Кибеттә сатып ала белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: В магазине	44 нче бит
56-58	Киёмнәр кибетендә	3	Киём исемнәрен, барлыгын-юклыгын,		45-46 нчы

			нинди икәннен әйтә белү. Кибеттә сатып ала белү. Исемнәрнең I, II зат берлек санда тартым формасын сөйләмдә куллануны камилләштерү		битлә р
Шәһәрдә, авылда. – 5 сәгать					
59-61	Россия һәм Татарстан шәһәрләре. Безнең шәһәр	3	Россия, Татарстан шәһәрләре исемнәрне дәрәҗәләп әйтә белү. Исемнәрне юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешендә куллану күнекмәләрен камилләштерү. Нинди транспортта барганыңны әйтә белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Наш город. Наше село	47-48 нче битлә р
62-63	Авылда	3	Авылны сурәтләр әйтә белү. Исемнәрне юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешендә куллану күнекмәләрен камилләштерү.		49 нчы бит
Жәй житә. – 3 сәгать					
64-66	Күңелле жәй. Габдулла Тукай «Бала белән күбәләк»	3	Жәй билгеләрен әйтә, уенга чакыра, көн нинди булуын әйтә белү. “Бала белән күбәләк” шигырен сәнгатьле укый белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Времена года	50-53 нче битлә р

Дәреслек авторлары: Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжәнова

I. Мир моего «Я»: Наша семья. Встреча гостей. Мы любим чистоту. Предметы личной гигиены.

II. Мир моих увлечений: Зимние и летние забавы. Спортивные игры.

III. Мир вокруг меня: Мы идём в школу. В магазине. В городе. В деревне. Транспорт. Времена года.

IV. Моя Родина: Казань – столица Республики Татарстан. Татарские национальные блюда. Праздники

Грамматическая сторона речи:

- распознавание в письменном и звучащем тексте и употребление в устной и письменной речи изученных грамматических форм: имена существительные в притяжательном, винительном, исходном падежах;
- количественные и порядковые числительные (11–100);
- личные местоимения без, сез, алар;
- вопросительное местоимение кайчан?;
- глаголы настоящего времени I, II, III лица единственного числа в утвердительной и отрицательной формах;
- модальные слова кирәк / кирәкми; союзы ә, һәм, ләкин;
- основные коммуникативные типы предложений: повествовательное, вопросительное (с вопросительными местоимениями или вопросительными частицами -мы / -ме), побудительное.

Дәрес ләр номеры	Теманың дәреслектә бирелеше	Сәгать ләр саны	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге	Теманың дәреслектә ге урыны
Без мәктәпкә барабыз. – 28 сәгать					
1-2	Без мәктәптә. Х.Гарданов. “Исәнмесез, иптәшләр!” шигыре	2	Әңгәмәдәшәңнең исемен сорый, үз исеменне әйтә белү күнекмәләрен камилләштерү. Бер-береңә итагатьле сүзләр әйтә белү; исәнләшә белү. “Исәнмесез, иптәшләр!” шигырен сәнгәтьле уку	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Мы идем в школу	4-5 нче битлә р
3-5	Уку-язу әсбаплары	2	Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, кирәклеген хәбәр итә белү (сорау); иптәшенә тәкъдим итү		5-7 нче битлә р
6-7	Сузык һәм тартык	1	Сузык һәм тартык		8-9

	авазлар		авазларны аера белү		нчы битлә р
8-9	Бүген беренче сентябрь!	2	Беренче сентябрь көне икәннен әйтә, сурәтли белү. Беренче сентябрь бәйрәме белән котлый белү!		10-11 нче битлә р
10-14	Ничә китап кирәк? Миңа китап кирәк	4	Предметларны, саннар кулланып, үзгә сорый белү (<i>Миңа биш дәфтәр бир әле</i>)		7,13,14,15 нче битлә р
15	Син ничәнче сыйныфта укыйсың?	1	Бер-береңнең ничәнче сыйныфта укуын, ничә яшь икәннен сорый һәм җавап бирә белү. Үзгә турында сөйлә белү		15-16 нчы битлә р
16-19	Без – командирлар. Без мәктәптә нишлибез?	4	Эш куша белү. Иптәшеңнең, үзгә мәктәптәге уку хезмәтен әйтә белү. Дусларыңның, үзгә нишләвен (нишләвеңне) сорый, әйтә белү		16-19 нчы битлә р
20-21	Хәзерге заман хикәя фигураларының III зат берлек сан юклык формасы	2	Өйрәнелгән фигураларны юклык формада әйтә белү		22-25 нче битлә р
22-23	<i>Кайда?</i> соравы һәм аңа җавап формалары	2	Предметларның кайда икәнлеген сорый, әйтә һәм җавап бирә белү		25-28 нче битлә р
24-25	<i>Кая?</i> соравы һәм аңа җавап формалары	2	Үзгәңнең, дусларыңның кая барганын сорый, җавап бирә белү		28-30 нчы битлә р
26-27	<i>Кайдан?</i> соравы һәм аңа җавап формалары	2	Үзгәңнең, дусларыңның кайдан кайтканлыгын сорый, җавап бирә белү		32-35 нче битлә р
28	Кабатлау дәресе	1			35-36 нчы битлә р
Көзгә уңыш. – 10 сәгать					
29-30	Яшелчәләр һәм җиләк- җимешләр	2	Яшелчәләр, җиләк- җимешләрнең тәмен әйтә, аларны сорый, яратканыңны әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Любимые времена года	46-47 нче битлә р
31-32	<i>Нинди?</i> соравы һәм	2	Яшелчәләр, җиләк-		47-48 нче

	ана жавап биру формасы. <i>Чонки</i> теркэгече		жимешлөрне ни өчен яратканыңны эйтә белү		битлә р
33-35	Без базарга барабыз. “Базарда” тексты	3	Базарга барырга чакыра белү; базарда яшелчә, жиләк-жимеш сатып ала белү. Текстны сәнгатьле уку		48-51 нче битлә р
36-37	Көз билгеләре	2	Көз билгеләрен эйтә, сорый белү		52-54 нче битлә р
38	Кабатлау дәресе	1			55 нче бит
Мин чисталык яратам. – 14 сәгать					
39-41	Шәхси гигиена предметлары. “Алсу – пөхтә кыз” тексты	3	Шәхси гигиена предметларының исемнәрен, аларны кулланып, нәрсә эшләгәннеңне эйтә, сорый белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Здоровье. Мы любим чистоту.	57-59 нчы битлә р
42-43	Тән әгъзалары атамалары. Предметларның I зат берлек санда тартым белән төрләнеше	2	Тән әгъзаларын атый белү. Шәхси гигиена предметларын I зат берлек санда эйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Предметы личной гигиены	61-62 нче битлә р
44-45	Исемнәрнең II зат берлек санда тартым белән төрләнеше	2	Исемнәрне II зат берлек санда эйтә белү. Үзеңнең, иптәшеңнең предметлары барлыгын, юклыгын сорый, аңа жавап бирә белү. Бер-береңә комплиментлар эйтә белү		62-63 нче битлә р
46-47	Исемнәрнең III зат берлек санда тартым белән төрләнеше	2	Исемнәрне III зат берлек санда эйтә белү. Үзеңнен, иптәшеңнен предметлары барлыгын, юклыгын сорый, аңа жавап бирә белү. Бер-береңә комплиментлар эйтә белү		64-65 нче битлә р
48-50	“Марат авырый” тексты. Табибта	3	Дустыңның кайсы жире авыртуы турында хәбәр итә белү. Табибка кайсы жирең авыртуын эйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Здоровье	65-68 нче битлә р
51-52	Кабатлау дәресләре	2			69-71 нче битлә

					р
Кыш килә. – 10 сәгать					
53-55	Кыш айлары, кыш билгеләре. “Кыш килә” тексты	3	Кыш айларын атый, кыш билгеләрен әйтә, сорый белү. Уенга чакыра белү. <i>Ни өчен?</i> соравы һәм аңа җавап бирә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Любимые времена года	72-73 нче битләр
56-58	Яңа ел бәйрәме. Яраткан уенчыклар	3	Яңа ел бәйрәменә барганыңны, бәйрәмдә нишләгәнеңне әйтә белү. Яраткан уенчыкларның исемнәрен әйтә, сорап ала белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Праздники. Любимые игрушки	74-75 нче битләр. Уенчыклар: – 17-18 нче битләр (1 нче сыйныф)
59-61	Кышкы уеннар	3	Кышкы уеннарның төрләрен әйтә, уенга чакыра, тауга барганыңны, кайтканыңны, тауда чаңгы шуганыңны әйтә белү	II. Раздел “Мир моих увлечений”: Зимние забавы. Спортивные игры	76-77 нче битләр
62	Кабатлау дәресе	1			84 нче бит
Безнең гаилә. – 13 сәгать					
63-65	Безнең гаилә. “Безнең гаилә” тексты	3	Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, гаиләдә кемнәр, ничә кеше барлыгын, кайда эшләүләрен һәм укуларын әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Наша семья	85-87 нче битләр
66-69	Татар халык ашлары. “Айдар бездә кунакта” тексты	4	Татар халык ашларын атый, нәрсә яратканыңны сорый, әйтә, бер-береңне табынга чакыра, кыстый, ашаганнан соң рәхмәт әйтә белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Татарские национальные блюда. Встреча гостей	89-92 нче битләр
70-71	Без өстәл әзерлибез	2	Өстәл әзерләү турында сөйли белү. Эш куша белү. Өстәлдә нинди предметлар барлыгын әйтә, сорый белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Наша семья	91-93 нче битләр
72-74	Рус халкының “Күмәч” әкиятә	3	Әкиятне сәнгатьле уку, сәхнәләштерү		40-44 нче битләр
75	Кабатлау дәресе	1			
Минем Ватаным. – 10 сәгать					
76-78	“Минем Ватаным –	3	Бер-береңнең яшәү	IV. Раздел	104-

	Россия” тексты		урынын сорый һәм кайда яшәгәнәңне әйтә белү. Россия, Татарстан шәһәрләренәң, елгаларының атамаларын әйтә белү. Россия, Татарстан табигатен сурәтләр белү	“Моя Родина”: Моя Родина – Россия	108 нче битләр
79-80	Без шәһәрдә яшибез	2	Кайда яшәгәнәңне сорый, әйтә белү. Нинди транспортта барганыңны, кайсы шәһәргә барганыңны әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Наш город	108-110 нчы битләр
81-82	Казан шәһәре	2	Казанга барганыңны, Казанда булганыңны, Казан Кремле, Кол Шәриф мәчете, Благовещение соборын караганыңны әйтә белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Казань – столица республики Татарстан	
83-84	Без авылда яшибез. Муса Жәлил–герой шагыйрь	3	Авил табигате турында сөйлә белү. Жәйге һәм кышкы уен төрләрен әйтә белү. “Әтәч” шигырен яттан сөйләү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Наше село	113-115 нче битләр
85	Кабатлау дәресе	1			
Кибетгә. – 11 сәгать					
86-88	Киёмнәр кибетендә	3	Киём исемнәрен, аларның барлыгын, юклыгын, кирәклеген, төсен әйтә, үзәң сорاپ ала белү. Бер-береңә комплимент әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: В магазине одежды	117-118 нче битләр
89-90	“Матур киёмнәр” тексты	3	Киёмнәрнең бәйләрен сорый, нинди киём яратканыңны әйтә белү		118-119 нчы битләр
91-93	Ашамлыклар кибетендә. Ашамлыклар кибетендә сатып-алу	3	Ашамлык исемнәрен, нинди ашамлыклар кирәген әйтә, сорый белү. Кибеткә барганыңны һәм нәрсә алганыңны әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: В магазине продуктов	120-121 нче битләр
94-95	Уенчыклар кибетендә	2	Уенчык исемнәрен, аларның барлыгын, юклыгын, кирәклеген, төсен әйтә, үзәң сорاپ ала белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: В магазине игрушек	
96	Кабатлау дәресе	1			122 нче бит

Жэй житэ. – 6 сэгать					
97-99	Исэнме, жэй! “Жэй житте” тексты	3	Жэй билгеләре. Жэй көне турында сөйли белү. Уенга, урманга барырга чакыра белү. Жэй көне нишләвен турында сорый, әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Любимые времена года	123-126 нче битләр
100-102	Сабантуй – күңелле бэйрәм. Без Сабантуйга барабыз	3	Сабантуй уеннары, Сабантуйда катнашу турында сөйләшү	IV. Раздел “Моя Родина”: Праздники	129-130 нчы битләр

3 нче сыйныф

Дәрәслек авторлары:

Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжәнова, Л.А. Гыйниятуллина

I. Мир моего «Я»: Мой режим дня. Моя семья. Профессии родителей. Домашние обязанности. Мой день рождения.

II. Мир моих увлечений: Любимые игры. Мои питомцы.

III. Мир вокруг меня: День знаний. В школьной столовой. Мой дом, наша улица, моя квартира.

IV. Моя Родина: Города России и Татарстана. Народы Татарстана. Национальные праздники татарского и русского народов.

Грамматическая сторона речи:

- распознавание в письменном и звучащем тексте и употребление в устной и письменной речи изученных грамматических форм: имена существительные с аффиксами принадлежности I, II, III лица единственного числа;
- производные имена существительные с аффиксами -чы / -че; производные имена прилагательные с аффиксами -лы / -ле; -сыз / -сез;
- имена прилагательные в сравнительной степени;
- количественные и порядковые числительные (100–1000);
- наречия времени «бүген», «иртәгә», «кичә»;
- глаголы прошедшего определенного времени I, II, III лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах; послеложные слова «янында», «алдында», «артында» с именами существительными;
- конструкция «имя существительное + имя существительное» (с аффиксом принадлежности): Казан шәһәре, киёмнәр кибете;
- нераспространенные и распространенные простые предложения; порядок слов в татарском предложении.

Дәрәсләр номеры	Теманың дәрәслектә бирелеше	Сэгать ләр саны	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге	Теманың дәрәслектәге урыны
Мәктәптә. – 32 сэгать					
1-3	Белем бэйрәме. “Беренче сентябрь» тексты. Без мәктәпкә барабыз	3	Беренче сентябрь – Белем бэйрәме турында сөйли, укытучыны, дустаны бэйрәм	III. Раздел “Мир вокруг меня”: День знаний	4-5 нче битләр

			белән котлый, комплиментлар әйтә белү		
4-5	Исемнең юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килеше формалары	2	Мәктәпкә барганны, мәктәптә укыганны, мәктәптән кайтканны әйтә белү		6 нчы бит
6-8	Уку-язу әсбаплары. Без саныбыз	3	Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, кирәклеген, санын әйтә белү (сорау); үзең сорап алу, иптәшең тәкъдим итү		6-9 нчы битләр
9-11	“Сан+исем”, “сан+сыйфат+исем” төзелмәләре. Портфельдә нәрсәләр бар?	3	Предметларның санын, төсен кулланып, үзең сорый белү (<i>Миңа биш кызыл калам бир әле</i>). Портфельгә (сумкага) нәрсә салганыңны, сумкада (партада) нәрсә барлыгын, сумкадан нәрсә алганыңны әйтә, сорый белү		9-11 нче битләр
12-13	Исем. Татар телендә кем? нәрсә? сораулары. Минем уку-язу әсбапларым. Исемнәрнең 1,2 нче зат тартым белән төрләнеше	2	Татар телендә кем? нәрсә? сорауларын предметларга карата дөрәс куллана белү. Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын әйтә, сорый белү		12-14 нче битләр
14-16	Фигыльнең хәзерге заман формасы	3	Фигыльнең хәзерге заман формасын кулланып, нишләвең турында әйтә, иптәшеңнән сорый белү		15-17 нче битләр
17-18	Фигыльнең билгеле үткән заман формасы	2	Фигыльнең билгеле үткән заман формасын кулланып, нишләгәнең турында әйтә, иптәшеңнән сорый белү		15-17 нче битләр
19-22	“Без диктант яздык” тексты	4	Диктант язганны сорый әйтә белү. Үзеңнең, иптәшеңнең нинди билге алганын, диктантта хата барлыгын, юклыгын әйтә белү.		18-23 нче битләр
23-25	“Чын иптәш” хикәясе	3	Үзем алмашлыгын		23-29

			сөйләмдә куллану; фигыльнең билгеле үткән заман формасын кулланып, нәрсә эшлэгәнне (эшләмәгенне) әйтә белү		нчы дәресл әр
26	Билгеле үткән заман хикәя фигыльнең юклык формасы	1	“Чын иптәш” хикәясе эчтәлеге буенча диалоглар төзү; “чын” ярдәм, “ялган” ярдәм турында сөйләшү		27-28 нче битләр
27-29	Китапханәдә. “турында” бәйлеге	3	Китапханәгә барганыңны, китапханәдә нинди китап алганыңны әйтә белү. Китапханәчедән китап сорый белү. Китапханәгә барырга чакыра белү		30-35 нче битләр
30-31	Без саныбыз.(1-100 гә кадәр саннар) Г.Зәйнашеваның “Бер атнада ничә көн?” шигыре	2	Саннар кулланып, ничә предмет барлыгын, кирәклеген, ничәнче рәттә, партада утырганыңны әйтә; атна көннәрен дәрес тәртиптә әйтә белү; Г.Зәйнашеваның “Бер атнада ничә көн?” шигырен сәнгатьле уку		35-38 нче битләр
32	Кабатлау дәресе	1			38-39 нчы битләр
Көндәлек режим. – 7 сәгать					
33-34	Сәгать ничә? Көндәлек режим	2	Вакытны әйтә, сорый белү; көндәлек режим тәртибен сөйли белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Мой режим дня	40-41 нче битләр
35-36	Минем көндәлек режимым	2	Үзеңнең көндәлек режимың турында сөйли белү. Кайчан нәрсә эшлэгәнне әйтә, сорый белү		41-45 нче битләр
37-38	М.Жәлилнең ”Сәгать” шигыре	2	М.Жәлилнең герой- шагыйрь булуы турында әйтә белү. ”Сәгать” шигырендәге малайга киңәшләр бирә белү		44-45 нче битләр
39	Кабатлау дәресе	1			46 нчы бит
Ашханәдә. – 8 сәгать					
40-42	Ашханәдә	2	Ашханәдә ашаганны, ашханәдә нәрсә	III. Раздел “Мир вокруг	47-49 нчы

			пешергәнне, нинди ашлар яратканны әйтә белү. Пешекчедән кирәк ашларны сорап ала белү	меня” – В школьной столовой	битләр
43-44	Без нинди ризыклар яратабыз? Безгә кунаклар килә	2	Дустыңның нинди ризыклар яратканын сорый, ашханәгә бергә барырга тәкъдим итә белү. Кунакларны каршы ала, табынга чакыра белү		49-52 нче битләр
45-46	Без табын әзерлибез. Исемнең төшем килеш формасы. Б.Рәхмәт “Аш вакыты” шигыре	2	Табын әзерләү турында сөйли белү. Б.Рәхмәтнең “Аш вакыты” шигырен сәнгатьле уку		52-55 нче битләр
47	Кабатлау дәресе	1			64-65 нче битләр
Без эти-әниләргә булышабыз. – 13 сәгать					
48-50	Г.Тукайның “Безнең гаилә” шигыре	3	Гаиләдә кемнәр барлыгын, бергә нишләвегез турында әйтә белү. Гаилә әгъзаларының кем булып эшләүләре турында әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Моя семья. Профессии родителей	66-72 нче битләр; 4 нче сыйныф дәрәҗәсегә: 16 нчы бит
51-52	“Акыллы малай” тексти	2	Өйдә нәрсәләр эшлэгәнне сорый, әйтә белү. Эти-әниләргә ничек булышканы сорый, әйтә белү.	I. Мир моего «Я»: Домашние обязанности	72-76 нчы битләр
53-54	“Без өйдә булышабыз” темасына сөйләшү. Ә.Бикчәнтәеваның “Дәү әнием” шигыре	2	<i>Ни өчен?</i> соравын куя, аңа җавап бирә белү. Дустыңа өй хезмәтендә булышырга тәкъдим итә белү. Эш куша белү. Энеңне, сеңлеңне өй хезмәтендә булышканы өчен мактый белү		82-84 нче битләр
55-57	И. Туктар. ”Авыраяк” хикәясе	3	Бәйләк сүзләр кулланып, предметларның кайда икәнен әйтә, сорый белү. Хикәянең эчтәлеген сөйли белү		84-89 нчы битләр

58-59	Без хикәя язабыз	2	“Авыраяк” хикәясен сәхнэләштерү. Хикәяне үзгәртеп төзү. Әйберләренне кая куйганыңны әйтә белү		89 нчы бит
60	Кабатлау дәресе	1			89-90 нчы битләр
Туган якка кыш килде. – 12 сәгать					
61-62	Кыш билгеләре. Сыйфат сүз төреме	2	Кыш билгеләрен әйтә, урамга уенга чакыра белү. Ел фасылларын чагыштырып сурәтлән белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Времена года	2 нче китап: 6, 11, 12, 13, 14 нче битләр
63-64	Һава торышы	2	Һава торышын сорый, әйтә белү		14-16 нчы битләр
65-68	“Дима, Азат, Әмир – дуслар” тексты	4	Кышкы уен төрләрен әйтә, уенга чакыра; тауга барганыңны, кайтканыңны, тауда чаңгы шуганыңны әйтә белү	II. Раздел “Мир моих увлечений”: Любимые игры	16-17 нче битләр
69-70	Яңа ел бәйрәме	2	Яңа ел бәйрәме белән котлый белү. Яңа ел бәйрәменә чакыра, барганыңны, кайтканыңны әйтә белү. Бәйрәмдә нишләгәнне әйтә белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Праздники	7-11 нче битләр
71-72	Кабатлау дәресләре	2			28-30 нчы битләр
Шәһәрдә һәм авылда. – 17 сәгать					
73-74	Без Татарстанда яшибез. Россия һәм Татарстан шәһәрләре. Хәзерге заман хикәя фигуралары зат-сан белән төрләнеше	2	Үзегнең, иптәшеңнең кайда яшәгәнлеге турында әйтә, сорый белү. Россия һәм Татарстан шәһәрләрен атып белү. Үзег яшәгән якның табигате турында әйтә, сорый белү	IV. Моя Родина: Города России и Татарстана	31 нче бит
75-76	Без – төрле милләт балалары	2	Үзег яшәгән төбәктә нинди милләتلәр барлыгы, нинди телләрдә сөйләшүләре турында әйтә, сорый белү. Милли киёмнәр, милли бәйрәмнәр (Раштуа, Сөмбелә)	IV. Моя Родина: Народы Татарстана. Национальные праздники татарского и русского народов	32-33 нче битләр; 4 нче сыйныф дәреслегенә: 2 нче кисәк,

					64-67 нче битләр
77-78	Мин шәһәрдә яшим	2	Үзеңнең кайда яшәгәнлеген, иптәшеңнең кайда яшәгәнлеге турында әйтә, сорый белү. Үзен яшәгән шәһәр турында әйтә, дустаннан сораша белү	IV. Моя Родина: Города России и Татарстана	36-41 нчы битләр
79-84	<i>Ничә? Ничәнче?</i> сораулары. Безнең урам, йорт, фатир	6	Үзен яшәгән урам, йорт, фатир турында сорый, әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Мой дом, моя улица, моя квартира	33-36 нчы битләр
85-87	Мин авылда яшим. Бәйлек сүзләр: өй <i>янында (артында, эчендә, алдында)</i>	3	Үзеңнең кайда яшәгәнлеген, иптәшеңнең кайда яшәгәнлеге турында әйтә, сорый белү. Мәктәп, йорт янында нәрсәләр барын әйтә белү		42-43 нче битләр
88-89	Кабатлау дәрәсләре	2			44 нче бит
Туган көн – күңелле бәйрәм. – 6 сәгать					
90-91	“Тәмле сүзләр” тексты. Телефоннан сөйләшү	2	Телефоннан әдәпле сөйләшә белү. Бер- беренә әдәпле сүзләр әйтеп сөйләшү	I. Мир моего «Я»: Мой день рождения	45-48 нче битләр
92-94	Туган көн – күңелле бәйрәм. Боерык фиғыльнең II зат берлек һәм күплек сан формалары. Туган көн уеннары	3	Туган көнгә әдәпле чакыра белү. Туган көнгә бүлек алып килгәнне әйтә белү, котлый белү. Бер- беренә табынга чакыра, кыстый, ашаганнан соң рәхмәт әйтә белү		48-50 нче битләр
95	Кабатлау дәресе	1			59 нчы бит
Дүрт аяклы дусларыбыз. – 7 сәгать					
96-98	Минем кечкенә дустым. Исемнәрнең, ул алмашлыгының юнәлеш, төшем килеш формалары	3	Үзеңнең этең барлыгын, юклыгын әйтә, яратуын, яратмавын сорый, әйтә белү. Этләрнең тышкы кыяфәтен сорый, сурәтләнә белү	II. Мир моих увлечений: Мои питомцы	60-64 нче битләр
99- 101	«Минем песием» тексты. “Минем песием”	3	Песиең барлыгын (юклыгын) сорый, әйтә белү. Песиләрнең		65-68 нче битләр

	темасына диалоглар		тышкы кыяфәтен сорый, сөйли белү. Текстка план төзү. План буенча сөйләү . “Минем песиём” темасына диалогларны сөйләшү		
102	Кабатлау дәресе	1			

Дәреслек авторлары:

Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжәнова, Л.А. Гиниятуллина

I. Мир моего «Я»: Распорядок дня. Мое здоровье.

II. Мир моих увлечений: Мое свободное время. Путешествия. Каникулы.

III. Мир вокруг меня: Новый учебный год. Мои близкие и друзья. Совместные интересы. Животный и растительный мир. В зоопарке

IV. Моя Родина: Россия – наша родина. Татарстан – мой родной край. Дружба народов Татарстана. Небольшие произведения татарских детских писателей и поэтов. Детский фольклор.

Грамматическая сторона речи:

- распознавание в письменном и звучащем тексте и употребление в устной и письменной речи изученных грамматических форм: имена существительные в различных падежах; имена прилагательные в превосходной степени; количественные и порядковые числительные (1–1000);
- наречия времени «иртән», «кичен», «кышын», «жәен», «язын», «көзен», «аннан соң»; глаголы настоящего и прошедшего определенного времени I, II, III лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах;
- глаголы прошедшего неопределенного времени III лица единственного числа в утвердительной форме;
- послелог «турында» с существительными и личными местоимениями;
- частицы да / дә, та / тә, иң, бик; союз «чөнки»; относительное слово «шуңа күрә».

Дәрес ләр номеры	Теманың дәреслектә бирелеше	Сәгат ьләр саны	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге	Теманың дәреслектәге урыны
Мәктәптә. – 23 сәгать					
1-2	Яңа уку елы белән!	2	1 нче сентябрь бәйрәме белән котлый белү; бер-береңә комплиментлар әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Новый учебный год	1 нче кисәк: 4-6 нчы битләр
3-4	Уку – язу әсбаплары С.Маршакның “Һәр атнада жиде көн” шигыре	2	Уку – язу әсбапларын үзегә сорап ала, иптәшенә тәкъдим итә белү		6-7 нче битләр
5-7	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше. Яңа уку елына әзерлек. Миңа дәфтәр кирәк	3	Яңа уку елына нинди уку-язу әсбапларын алу турында сөйләшү, уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын әйтә белү		8-10 нчы битләр
8-9	Татар алфавиты.	2	Татар теленә хәреф-		11-15 нче битләр

	Транскрипция билгеләре		аваз системасын сөйли белү		
10-11	1-10 га кадәр һәм дистә саннары	2	Саннар кулланып, үзең, сыйныфың турында сөйли белү		16-18 нче битләр
12-14	Минем эш урыным. <i>Чөнки, шуңа күрә</i> теркәгечләре	3	Эш урының турында сөйли, дустаннан өстәлгә нәрсәләр куюың турында сорый белү. <i>Чөнки, шуңа күрә</i> теркәгечләре белән фикереңне дәлилли белү		19-22 нче битләр
15-16	Без дәрестә	2	Дәрестә үзеңне, иптәшеңнең нишләгәне турында, нинди билгеләр алуың турында әйтә, дустаннан сорый белү		22-24 нче битләр
17-19	“Алсуның кәфе юк” хикәясе. Билгеле үткән заман хикәя фигыль	3	Нинди дәресләр булуы, мисалны, мәсьәләне дәрәс чишүең-чишмәвең, нинди билгеләр алуың турында әйтә,		25-29 нчы битләр
20-21	Без хикәя язабыз!	2	дустаннан сорый белү. Хикәяне үзгәртеп төзи белү		
22-23	Кабатлау дәресләре	2			34-35 нче битләр
Туган як табигате. – 19 сәгать					
24-26	Нәрсә ул табигать? Үткән заман хикәя фигыль	3	Ел фасыллары билгеләрен сорый, сөйли белү. Кайсы ел фасылы һәм ни өчен ошаганын әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Животный и растительный мир	2 нче кисәк: 36-37 нче битләр
27-29	Көзге табигать. Һава торышы. Хикәя фигыльнең заман формалары	3	Һава торышын сорый, әйтә белү. Көзге табигатьне сурәтли белү. Уенга чакыра белү		38-40, 43 нче битләр
30-33	Үсемлекләр дөньясы. Сыйфатларның чагыштыру һәм артыклык дәрәжәсе	4	Татарстанда үскән агачларның, дару үләннәренең, жиләк-жимешләренең исемнәрен әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Животный и растительный мир	48-49 нчы битләр
34-35	“Дару үләннәре” тексти	2	Урманга, даруханәгә баруың турында, дару үләннәре кирәклеген, аларны жыю яисә сатып алуың турында әйтә белү		45-48 нче битләр

36-40	Хайваннар һәм кошлар дөнъясы. Зоопаркта	4	Татарстанда яшәүче хайваннар, кошларның исемнәрен әйтә белү; алар турында кыскача сөйли белү	III. Мир вокруг меня: В зоопарке	50-54 нче битләр; 83-85 нче битләр
41-42	Кабатлау дәресләре	2			80-82, 98 нче битләр
Минем дусларым. – 34 сәгать					
43-44	Исемнең берлек һәм күплек санда тартым белән төрләнеше. “Минем дустым” темасына сөйләшү	3	Дустыңның барлыгын, юклыгын, исемен яшен сорый, әйтә белү. Схема буенча дустың турында сөйли белү	III. Мир вокруг меня: Мои друзья	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 4-6 нчы битләр
46-48	“Минем дустым” хикәясе	3	Дустың турында сөйли, сөйләшә белү. Хикәянең эчтәлеген сөйли белү	III. Мир вокруг меня: Совместные интересы	8-12 нче битләр
49-50	И. Туктарның “Алма” хикәясе	2	“Алма” хикәясенә эчтәлеген сөйли белү. Кибеттән сатып ала белү. Чулпанның ни өчен чын дус булуын әйтә белү		17-19 нчы битләр
51-52	Безнең көндәлек режим	2	Дустың белән көндәлек режим турында сөйләшү	I. Мир моего «Я»: Распорядок дня	
53-55	Безнең яраткан шөгыйльләр	3	Дуслар белән нинди шөгыйльләргә ярату, нинди шөгыйльләр белән шөгыйльләнү турында сөйләшү	III. Мир вокруг меня: Совместные интересы	
56-57	Кышкы уеннар	2	Кышкы уен төрләрен әйтә, чана (чаңгы) барыгын сорый, әйтә, белү. Дустыңны уенга чакыра белү		4 нче сыйныф, 1 нче кисәк: 102-104 нче битләр
58-60	“Тауда” тексты. Әйдә бергә уйныйбыз!	3	“Тауда” текстының эчтәлеген сөйләргә өйрәнү; хикәядәге проблема буенча фикер алышу		3 нче сыйныф дәрәҗәсегә, 2 нче кисәк: 18-20 нче битләр
61	Чаңгы ярышында	1	Чаңгы ярышына баруыңны, нинди урын алуыңны әйтә, сорый белү		3 нче сыйныф дәрәҗәсегә, 2 нче кисәк: 21 нче бит
62-64	“Дуслар” хикәясе	3	“Дуслар” хикәясенә эчтәлеген сөйләргә өйрәнү; хикәядәге проблема буенча фикер алышу		3 нче сыйныф дәрәҗәсегә, 2 нче кисәк: 22-25 нче битләр
65-67	“Каникулда”	3	“Каникулда”		3 нче сыйныф

	хикәясә		хикәясенәң әчтәлеген сөйләргә өйрәнү; дустаны уенга чакыра белү, аның чаңгысы (чанасы) барлыгын сорый белү; каникулда кая барганыңны, авылда ничек үткәрүеңне сөйли белү		дәрәсләге, 2 нче кисәк: 25-28 нче битләр
68-71	Билгесез үткән заман хикәя фиғыль. А. Алишның “Куян кызы” әкиятә	4	А. Алишның “Куян кызы” әкиятенәң әчтәлеген сөйләргә өйрәнү; әкиятне сәхнәләштерү	I. Мир моего «Я»: Мое здоровье.	4 нче сыйныф, 1 нче кисәк: 110-113 нче битләр
72-74	Сәламәтлек – зур байлык. “Шугалакта” хикәясә	3	Сәламәт булу өчен, алдагы укылган текстлар нигезендә, нинди шөгыйльләр белән шөгыйльләнергә кирәклегә турында сөйләшү; “Шугалакта” хикәясенәң әчтәлегә буенча сөйләшү	I. Мир моего «Я»: Мое здоровье	121-123 нче битләр
75-76	Кабатлау дәрәсләре	2			4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 34-35 нче битләр; 4 нче сыйныф, 1 нче кисәк: 125 нче бит
Яз жигте. – 8 сәгать					
77-79	Яз билгеләре. Хикәя фиғыльнәң заман формалары	3	Яз билгеләрен сөйли белү. Нинди ел фасылы ошаганын сорый, әйтә белү		4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 60-61 нче битләр
80-81	Әниләр бәйрәме	2	Бәйрәм белән котлый белү: ничек котлавың, нинди бүләк әзерләвең, бәйрәмдә нишләвең турында сөйли белү	III. Мир вокруг меня: Мои близкие	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 62-63 нче битләр
82-83	Л.Толстойның “Әбисә белән оныгы” хикәясә	2	Л.Толстойның “Әбисә белән оныгы” хикәясенәң әчтәлеген сөйләү; өйдә эти-әниләргә ничек булышканыңны әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Мои близкие	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 70-71 нче битләр
84	Кабатлау	1			
Минем туган илем. – 13 сәгать					
85-86	Туган илем – Россия	2	Текст әчтәлегә буенча сөйләшү	IV. Моя Родина: Россия – наша родина	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 81, 83 нче битләр
87-88	Россия дәүләте һәм Татарстан	2	Россия дәүләте һәм Татарстан		4 нче сыйныф, 2 нче кисәк:

	Республикасы символлары		Республикасы символларын таний, әйтә белү		81-82 нче битләр
89-90	Туган жирем – Татарстан. Ш.Маннур “Татарча да яхшы бел”	2	Татарстанда нинди милләтләр барлыгы, ничек яшәүләре турында сөйли белү; Ш.Маннурның “Татарча да яхшы бел” шигырен ятган сөйләү	IV. Моя Родина: Татарстан – мой родной край. Дружба народов Татарстана	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 84 нче бит
91-92	Татарстан шәһәрләре	2	Татарстан шәһәрләрен атый белү. Нинди шәһәрләргә барганыңны, нинди шәһәрләрдә булганыңны, нинди шәһәрдән кайтканыңны әйтә белү		4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 88-89 нчы битләр
93-95	Казан – Татарстанның башкаласы	3	Казан Кремлендәге тарихи истәлекләргә әйтә белү		4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 85-87 нче битләр
96-97	Кабатлау дәресләре	2			4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 90-92 нче битләр
Без сәяхәт итәбез. – 5 сәгать					
98-99	Без сәяхәт итәбез	2	Жәй көне кая барганыңны, нәрсә белән барганыңны, ничек ял иткәнеңне сөйли белү	II. Мир моих увлечений: Путешествия. Каникулы	
100	Бари Рәхмәт. “Минем дуслар” шигыре	1	Бари Рәхмәтнең “Минем дуслар” шигыре эчтәлегенә буенча фикер алышу		
101-102	Кабатлау дәресләре	2			

